

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1108/2009

2009 m. spalio 21 d.

iš dalies keičiantis Reglamento (EB) Nr. 216/2008 nuostatas dėl aerodromų, oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų bei panaikinantis Direktyvą 2006/23/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 2005 m. lapkričio 15 d. komunikate Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui, pavadintame „Europos aviacijos saugos agentūros užduočių pratęsimas. Darbotvarkė iki 2010 m.“, Komisija paskelbė savo ketinimą laipsniškai išplėsti Europos aviacijos saugos agentūros (toliau – Agentūra) užduotis, siekiant „visuotinio sisteminio požiūrio“, kad tos užduotys apimtų aerodromų ir (arba) oro uostų saugą ir sąveiką, oro navigacijos paslaugas (toliau – ONP) ir oro eismo valdymą (toliau – OEV).

(2) Nuolatinė aviacijos plėtra Europoje kelia daug iššūkių, visų pirma susijusių su pagrindiniais aerodromų, OEV ir (arba) ONP saugos veiksniais. Todėl reikia nustatyti būtinas rizikos mažinimo priemones, kad visose valstybėse narėse sauga būtų užtikrinama taikant suderintą visuotinį reguliavimo metodą.

(3) Bendro Europos dangaus iniciatyvos laimėjimus reikia papildyti suderintu saugos užtikrinimo elementu, kuris būtų taikomas aerodromams, OEV ir (arba) ONP. Siekiant šio tikslo ir stengiantis pritaikyti naujas šios srities technologijas, taip pat reikėtų parengti tinkamą saugos reguliavimo sistemą.

(4) Remdamasi 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje pasirašytoje Tarptautinėje civilinės aviacijos konvencijoje (toliau – Čikagos konvencija) nustatytais standartais ir rekomenduojama praktika, Bendrija turėtų nustatyti esminius reikalavimus, taikytinus aviacijos produktams, dalims ir prietaisams, aerodromams bei OEV ir (arba) ONP teikimui; esminius reikalavimus, taikytinus asmenims ir organizacijoms, dalyvaujantiems naudojant aerodromus ir teikiant OEV ir (arba) ONP; ir esminius reikalavimus, taikytinus asmenims ir produktams, susijusiems su skrydžių vadovų mokymu ir medicinine apžiūra. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai parengti reikiamas susijusias įgyvendinimo taisykles.

(5) Atsižvelgiant į tai, kad oro navigacijai skirtos duomenų kūrinių bei apdorojimo ir duomenų formataavimo bei perdavimo paslaugos skiriasi nuo ONP, kaip apibrėžta 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 549/2004, nustatančiame bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamente) ⁽⁴⁾, Komisija turėtų parengti specialius tokioms paslaugoms pritaikytus reikalavimus.

(6) Bendrųjų taisyklių nereikėtų taikyti visiems aerodromams. Visų pirma neviešųjų aerodromų ir aerodromų, daugiausia naudojamų tik rekreaciniams skrydžiams arba komerciniam oro transportui, bet ne tokiam, kuriam taikomos skrydžių pagal prietaisus procedūros, ir kurių asfaltuoti kilimo ir tūpimo takai trumpesni nei 800 metrų, teisės aktais nustatytą kontrolę ir toliau turėtų vykdyti valstybės narės, pagal šį reglamentą nenumatant jokių įpareigojimų kitoms valstybėms narėms pripažinti tokias nacionalines priemones. Tačiau valstybės narės turėtų imtis proporcingų priemonių, siekdamos apskritai padidinti rekreacinės aviacijos ir viso komercinio oro transporto saugos lygį. Komisija laiku iš naujo išnagrinės galimybę taikyti bendrąsias taisykles aerodromams, kuriems jos šiuo metu netaikomos, visapusiškai atsižvelgdama į galimą poveikį tokiems aerodromams.

⁽¹⁾ OL C 182, 2009 8 4, p. 50.

⁽²⁾ OL C 120, 2009 5 28, p. 52.

⁽³⁾ 2009 m. kovo 25 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. spalio 7 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

- (7) Atsižvelgiant į didelę aerodromų įvairovę ir ypatingą jų infrastruktūros ir aplinkos išskirtinumą, bendros aerodromų saugos taisyklės turėtų būti tokios, jog suteiktų lankstumą, būtiną taikyti šias taisykles individualiai, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą tarp įgyvendinimo taisyklių, sertifikavimo specifikacijų ir priimtinių įgyvendinimo priemonių. Šios taisyklės turėtų būti proporcingos aerodromo dydžiui, transporto srautams, kategorijoms ir sudėtingumui, taip pat veiklos pobūdžiui ir apimčiai, kad visų pirma maži aerodromai, aptarnaujantys tik nedidelį skaičių keleivių, galėtų išvengti nereikalingos biurokratinės ir ekonominės naštos.
- (8) Aerodromo infrastruktūra ir veikla turėtų būti sertifikuotos vienu pažymėjimu. Vis dėlto valstybės narės gali išduoti atskirus aerodromo infrastruktūros ir veiklos pažymėjimus. Tuo atveju pažymėjimus turėtų išduoti ta pati institucija. Atitinkamai centralizuotai veiklos funkcijas organizuojantys keleto aerodromų naudotojai gali prašyti išduoti vieną pažymėjimą, kuris apimtų visų aerodromų, už kuriuos jie atsakingi, veiklą ir valdymą.
- (9) Aviacijos produktai, dalys ir prietaisai, aerodromai ir jų įranga, teikiant komercinio oro transporto paslaugas dalyvaujantys naudotojai, aerodromų naudotojai, OEV ir (arba) ONP sistemos ir teikėjai, taip pat pilotai ir skrydžių vadovai, jų mokyme ir medicininėse apžiūrose dalyvaujantys asmenys, organizacijos ir šiam tikslui skirti produktai turėtų būti sertifikuojami arba licencijuojami tik pripažinus, kad jie atitinka esminius reikalavimus, kuriuos Bendrija nustatys atsižvelgdama į Čikagos konvencijoje nustatytus standartus ir rekomenduojamą praktiką. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai parengti būtinas įgyvendinimo taisykles, skirtas pažymėjimo išdavimo sąlygoms ar jo pakeitimo pareiškimu apie gebėjimą vykdyti įsipareigojimus sąlygoms nustatyti, atsižvelgiant į riziką, susijusią su įvairiomis veiklos ar paslaugų rūšimis.
- (10) Įgyvendinimo taisyklės, susijusios su OEV ir (arba) ONP sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimo, gamybos ir techninės priežiūros sertifikavimu bei projektavimo, gamybos ir techninės priežiūros veikloje dalyvaujančiomis organizacijomis, turėtų būti nustatomos tik tais atvejais, kai tai yra susiję su saugai itin svarbiais klausimais, nustatytais atlikus išsamią poveikio vertinimo analizę.
- (11) Komisija ketina laiku pradėti tirti įgyvendinimo galimybes ir būtinybę pasiūlyti akredituotas įstaigas, kurios sertifikuotų OEV ir (arba) ONP sistemas ir įvertintų visus galimus variantus ir poveikį. Prireikus ir remdamasi išsamiu poveikio vertinimu, Komisija galėtų pateikti pasiūlymą dėl tolesnės šio reglamento peržiūros.
- (12) Pagal Bendrijos institucinę sistemą už Bendrijos teisės įgyvendinimą visų pirma atsako valstybės narės. Todėl šiame reglamente nustatytos sertifikavimo užduotys ir jo įgyvendinimo taisyklės turi būti vykdomos nacionaliniu lygiu. Vis dėlto tam tikrais aiškiai apibrėžtais atvejais Agentūrai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai vykdyti šiame reglamente išvardytas sertifikavimo užduotis. Dėl tos pačios priežasties Agentūrai turėtų būti leista imtis būtinų priemonių, susijusių su sritimis, kurioms taikomas šis reglamentas, kai būtent taip galima geriausiai užtikrinti vienodumą ir sudaryti geresnes sąlygas vidaus rinkos veikimui.
- (13) Įgyvendinimo taisyklės, kurias OEV ir (arba) ONP srityje rengs Agentūra, turėtų būti rengiamos pagal Agentūros konsultavimosi proceso rezultatus ir remiantis pagrindu, kuris turėtų būti pritaikytas naujiems suinteresuotiesiems subjektams, bei remiantis Reglamento (EB) Nr. 549/2004, 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamento) ⁽¹⁾, 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamento) ⁽²⁾, 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (sąveikos reglamento) ⁽³⁾ nuostatomis, ir visų pirma perkeltais Eurokontrolės saugos norminiais reikalavimais. Tokias įgyvendinimo taisykles turėtų priimti Komisija, laikydama Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnyje nustatytos reguliavimo procedūros. Reikėtų sukurti pereinamojo laikotarpio mechanizmus, kad būtų užtikrintas pagal šiuo reglamentu taisykles jau suteiktų patvirtinimų tęstinumas.
- (14) Reglamentuose (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004 yra nuostatų dėl kelių OEV reguliavimo funkcijų, įskaitant oro eismo srautų bei oro erdvės sąveiką ir valdymą, tačiau jais neapsiribojant. Visos šios sritys apima saugos aspektus, į kuriuos reikia tinkamai atsižvelgti. Todėl reglamentuodamos šiuos aspektus valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti, kad į tokius saugos aspektus būtų tinkamai atsižvelgta atitinkamai koordinuojant veiklą su Agentūra.
- (15) Iš esmės siekiama valstybių narių funkcijas ir užduotis, įskaitant atsiradusias joms bendradarbiaujant per Eurokontrolės saugos reguliavimo komisiją, veiksmingai perduoti Agentūrai nė kiek nesumažinant dabartinio aukšto saugos lygio ir nesukeliant neigiamo poveikio sertifikavimo planams. Reikėtų patvirtinti tinkamas būtino perdavimo priemones. Agentūra turėtų turėti pakankamai išteklių savo naujoms užduotims vykdyti, o šių išteklių skyrimo laikas turėtų būti pasirenkamas atsižvelgiant į nustatytą susijusių įgyvendinimo taisyklių priėmimo poreikį bei grafiką ir atitinkamą jų taikymą.

⁽¹⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 10.

⁽²⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 20.

⁽³⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 26.

- (16) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 216/2008 ⁽¹⁾ nustatytos tinkamos ir išsamios nuostatos, skirtos apibrėžti ir įgyvendinti bendruosius techninius reikalavimus ir administracines procedūras civilinės aviacijos srityje. Todėl 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/23/EB dėl Bendrijos skrydžių vadovo licencijos ⁽²⁾ reikėtų panaikinti, nepažeidžiant pagal tą direktyvą jau atlikto produktų, asmenų ir organizacijų sertifikavimo ar licencijavimo.
- (17) Kalbant apie profesijų, kurioms netaikomas šis reglamentas, reglamentavimą pasakytina, kad valstybės narės turėtų išsaugoti kompetenciją savo nuožiūra nustatyti arba palikti galioti esamus, *inter alia*, darbuotojų sertifikavimo ar licencijavimo reikalavimus.
- (18) Įgyvendinimo taisyklės, kurias Agentūra turės parengti OEV ir (arba) ONP srityje, turėtų būti rengiamos atlikus išsamią bendro Europos dangaus teisės aktuose, t. y. Reglamentuose (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004, numatytų saugos reikalavimų peržiūrą. Siekiant išvengti pirmia, OEV ir (arba) ONP paslaugoms taikomų saugos reikalavimų dubliavimosi ir, antra, teisinio vakuumo, kuris atsirastų nenustačius taikytinų saugos reikalavimų, bendro Europos dangaus teisės aktų pakeitimų įsigaliojimo data turėtų būti suderinta su naujų saugos priemonių, patvirtintų pagal šį reglamentą, įsigaliojimo data.
- (19) Šiam reglamentui įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾.
- (20) Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo taisykles dėl skrydžių vadovų licencijavimo ir susijusių patvirtinimų, aerodromų ir aerodromų veiklos, oro eismo valdymo bei oro navigacijos paslaugų ir susijusių pažymėjimų, priežiūros ir reikalavimų vykdymo užtikrinimo, taip pat priimti reglamentą dėl Agentūros renkamų mokesčių ir rinkliavų. Kadangi tos priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines Reglamento (EB) Nr. 216/2008 nuostatas, *inter alia*, jį papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (21) Nepažeisdama valstybių narių kompetencijos, Komisija galėtų, jei reikia, pateikti rekomendacijas Tarybai sukurti Bendrijos ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) atliekamų saugos auditų koordinavimo sistemą,

kad būtų išvengta dubliavimosi ir būtų veiksmingai naudojamasi ištekliais.

- (22) Rengdama saugos taisykles, Agentūra turėtų užtikrinti, kad dalyvautų visos suinteresuotosios šalys. Kuriant taisykles nuomonės turėtų būti pagrįstos visų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant smulkesnius pramonės operatorius, visapusiškais konsultacijomis, taip pat reikėtų tinkamai įvertinti jų galimą poveikį tose srityse, kuriose jos bus taikomos. Kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 216/2008, prieš priimdama sprendimus Agentūra turėtų konsultuotis su suinteresuotųjų šalių patariamąja institucija,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 iš dalies keičiamas taip:

1. 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas:

- a) aviacijos produktų, dalių ir prietaisų projektavimui, gamybai, techninei priežiūrai ir naudojimui, taip pat tokių produktų, dalių ir prietaisų projektavimu, gamyba ir technine priežiūra užsiimantiems darbuotojams ir organizacijoms;
- b) su orlaivių naudojimu susijusiems darbuotojams ir organizacijoms;
- c) aerodromų projektavimui, techninei priežiūrai ir naudojimui, taip pat šia veikla užsiimantiems darbuotojams ir organizacijoms ir, nedarant poveikio Bendrijos ir nacionalinės teisės aktų dėl aplinkos ir žemės naudojimo planavimo taikymui, – aerodromų aplinkos apsaugai;
- d) aerodromų įrangos projektavimui, gamybai ir techninei priežiūrai, taip pat šia veikla užsiimantiems darbuotojams ir organizacijoms;
- e) oro eismo valdymo ir oro navigacijos paslaugų (OEV ir (arba) ONP) sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimui, gamybai ir techninei priežiūrai, taip pat šia veikla užsiimantiems darbuotojams ir organizacijoms;
- f) OEV ir (arba) ONP, taip pat šia veikla užsiimantiems darbuotojams ir organizacijoms.

⁽¹⁾ OL L 79, 2008 3 19, p. 1.

⁽²⁾ OL L 114, 2006 4 27, p. 22.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2. Šis reglamentas netaikomas:

- a) kai 1 dalies a ir b punktuose nurodyti produktai, dalys ir prietaisai naudojami, o darbuotojai ir organizacijos dalyvauja vykdant karinę, muitinės, policijos, paieškos ir gelbėjimo, gaisrų gesinimo, pakrančių apsaugos ar panašią veiklą ar teikiant tokias paslaugas. Valstybės narės įsipareigoja užtikrinti, kad vykdant tokią veiklą ar teikiant tokias paslaugas kiek įmanoma būtų atsižvelgta į šio reglamento tikslus;
- b) 1 dalies c ir d punktuose nurodytiems aerodromams arba jų dalims, taip pat įrangai, darbuotojams ir organizacijoms, kuriuos valdo ir kuriais naudojasi kariuomenė;
- c) OEV ir (arba) ONP, įskaitant sistemas ir sudedamąsias dalis, darbuotojus ir organizacijas, nurodytus 1 dalies e ir f punktuose, kuriuos suteikia arba kuriais leidžia naudotis kariuomenė. Valstybės narės įsipareigoja užtikrinti, kad šios dalies a punkte nurodyti orlaiviai atitinkamai atvejais būtų atskirti nuo kitų orlaivių.

3. Valstybės narės kiek įmanoma užtikrina, kad visuose viešuosiuose 2 dalies b punkte nurodytuose karinės infrastruktūros objektuose ar kariniam personalui visuomenei teikiant 2 dalies c punkte nurodytas paslaugas būtų garantuojamas toks saugos lygis, kuris bent toks veiksmingas, kaip to reikalaujama esminiais Va ir Vb prieduose apibrėžtais reikalavimais.“;

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) d punktas pakeičiamas taip:

„d) dalys ir prietaisai – visi prietaisai, įrenginiai, mechanizmai, dalys, aparatai, priklausiniai, programinė įranga ar priedai, įskaitant ryšių įrangą, kurie naudojami arba kuriuos ketinama naudoti valdant ar kontroliuojant orlaivį skrydžio metu; jie apima orlaivio sklandmens, variklio ir oro sraigto dalis ar įrangą, naudojamą orlaiviui manevruoti nuo žemės;“;

b) įterpiamas šis punktas:

„da) OEV ir (arba) ONP sudedamosios dalys – bet kurios 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 549/2004, nustatančio bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamento) (*), 2 straipsnio 19 punkte apibrėžtos sudedamosios dalys;

(*) OL L 96, 2004 3 31, p. 1.“;

c) h punktas pakeičiamas taip:

„h) naudotojas – juridinis ar fizinis asmuo, naudojantis ar ketinantis naudoti vieną ar daugiau orlaivių arba vieną ar daugiau aerodromų;“;

d) pridedami šie punktai:

„m) aerodromas – bet kokia nustatyta žemės ar vandens arba nejudančio, nejudančio jūroje esančio arba plūduriuojančio statinio zona (įskaitant visus pastatus, įrenginius ir įrangimus), kuri visa ar jos dalis skirta naudoti orlaiviui atskristi, išskristi ir judėti paviršiumi;

n) aerodromo įranga – visa įranga, aparatai, priklausiniai, programinė įranga ar priedai, kurie naudojami arba kurie skirti naudoti siekiant padėti naudoti orlaivį aerodrome;

o) peronas – nustatyta zona, skirta orlaiviui statyti, kad būtų galima įlaipinti ar išlaipinti keleivius, krauti paštą ar krovinius, pilti degalus, orlaiviams stovėti ar atlikti techninę priežiūrą;

p) perono valdymo paslauga – orlaivio ir transporto priemonių naudojimo ir judėjimo perone valdymo paslauga;

q) OEV ir (arba) ONP – oro eismo valdymo funkcijos, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnio 10 punkte, oro navigacijos paslaugos, apibrėžtos to reglamento 2 straipsnio 4 punkte, ir paslaugos, apimančios duomenų rengimą, tvarkymą, formatavimą ir pateikimą bendro oro eismo naudotojams saugai itin svarbioms oro navigacijos reikmėms;

r) OEV ir (arba) ONP sistema – bet koks su sauga susijusios įrangos ir sistemų, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnio 39 punkte, derinys;

s) skrydžių informacijos paslauga – paslauga, kurios tikslas – teikti skrydžių saugai bei veiksmingumui užtikrinti naudingas konsultacijas ir informaciją.“;

3. 4 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„3a. Teritorijoje, kuriai taikomos Sutarties nuostatos, esantys viešieji aerodromai (įskaitant įrangą), kuriuose teikiamos komercinio oro transporto paslaugos ir kuriuose veikla vykdoma taikant priegigos arba išvykimo skrydžių valdymo pagal prietaisus procedūras, ir:

a) kuriuose yra 800 metrų arba ilgesnis asfaltuotas kilimo ir tūpimo takas; arba

b) kuriuose paslaugos teikiamos tik sraigtasparniams,

turi atitikti šį reglamentą. Darbuotojai ir organizacijos, dalyvaujantys naudojant šiuos aerodromus, turi atitikti šį reglamentą.

3b. Nukrypstant nuo 3a dalies, valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio reglamento nuostatų aerodromui, kuriame:

— aptarnaujama ne daugiau kaip 10 000 keleivių per metus, ir

— veiksmų, susijusių su krovos darbais, skaičius per metus neviršija 850.

Jeigu tokia valstybės narės taikoma išimtis neatitinka šiame reglamente numatytų bendrų saugos tikslų arba kitų Bendrijos teisės normų, Komisija, laikydama 65 straipsnio 7 dalyje nurodytos apsaugos procedūros, priima sprendimą neleisti taikyti atitinkamos išimties. Tokiu atveju atitinkama valstybė narė panaikina išimtį.

3c. OEV ir (arba) ONP, teikiami teritorijos, kuriai taikoma Sutartis, oro erdvėje, taip pat bet kurioje kitoje oro erdvėje, kurioje valstybės narės taiko 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamentą) (*) pagal to reglamento 1 straipsnio 3 dalį, turi atitikti šį reglamentą. Teikiant šiuos OEV ir (arba) ONP naudojamos sistemos ir sudedamosios dalys ir dalyvaujantys darbuotojai bei organizacijos turi atitikti šį reglamentą.

(*) OL L 96, 2004 3 31, p. 20.“;

4. 5 straipsnio 2 dalies b ir c punktai pakeičiami taip:

„b) 5 dalyje nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą sertifikuoti dalis ir prietaisus. Dalių ir prietaisų pažymėjimai išduodami, kai pareiškėjas įrodo, kad tos dalys ir prietaisai atitinka išsamias tinkamumo naudoti specifikacijas, nustatytas siekiant užtikrinti jų atitiktį 1 dalyje nurodytiems esminiams reikalavimams;

c) joks orlaivis negali būti naudojamas, jei jis neturi galiojančio tinkamumo skraidyti pažymėjimo. Pažymėjimas

išduodamas pareiškėjui įrodžius, kad orlaivis atitinka jo tipo pažymėjime patvirtintą tipo konstrukciją ir kad atitinkamais dokumentais, patikrinimais ir bandymais įrodyta, kad orlaivio techninė būklė tinkama jį saugiai naudoti. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja iki jo galiojimas nėra sustabdomas, panaikinamas ar nutraukiamas, ir iki orlaivio techninė priežiūra atliekama laikantis esminių reikalavimų, susijusių su I priedo 1.d punkte nustatytu tinkamumo skraidyti tęstumu, ir pagal 5 dalį priimtų priemonių.“;

5. 7 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Reikalaujama turėti kiekvieno skrydį imituojančio mokymo prietaiso, kuris naudojamas pilotams mokytis, pažymėjimą. Pažymėjimas išduodamas pareiškėjui įrodžius, kad prietaisas atitinka taisykles, nustatytas atitiktčiai III priede nustatytiems atitinkamiems esminiams reikalavimams užtikrinti.“;

6. 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Naudojant 4 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytus orlaivius, laikomasi IV priede ir, jei taikytina, Vb priede nustatytų esminių reikalavimų.“;

b) 5 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) orlaivio naudojimo sąlygas pagal IV priede ir, jei taikytina, Vb priede nustatytus esminius reikalavimus.“;

ii) g punktas pakeičiamas taip:

„g) kaip II priedo a punkto ii papunktyje ir d bei h punktuose nurodytais orlaiviais, kai jie yra naudojami komerciniams skrydžiams, vykdomi skrydžiai atitinka IV priede ir, jei taikytina, Vb priede nustatytus atitinkamus esminius reikalavimus.“;

c) 6 dalis papildoma šia įtrauka:

„— atsižvelgia į saugos aspektus, susijusius su OEV ir (arba) ONP.“;

7. Įterpiami šie straipsniai:

„8a straipsnis

Aerodromai

1. Aerodromai ir aerodromų įranga, taip pat aerodromų naudojimas turi atitikti Va priede ir, jei taikytina, Vb priede nustatytus esminius reikalavimus.

2. Aerodromų, aerodromų įrangos ir aerodromų naudojimo atitiktis esminiems reikalavimams nustatoma laikantis šių nuostatų:

a) turi būti išduotas kiekvieno aerodromo pažymėjimas. Pažymėjimas ir to pažymėjimo pakeitimus patvirtinantis pažymėjimas išduodami pareiškėjui įrodžius, kad aerodromas atitinka b punkte nustatytą aerodromo sertifikavimo pagrindą ir kad nėra jokio aerodromo požymio ar savybės, dėl kurių jį naudoti būtų nesaugu. Pažymėjimas apima aerodromą, jo naudojimą ir jo įrangą, susijusią su sauga;

b) aerodromo sertifikavimo pagrindą sudaro:

i) su aerodromo tipu susijusios taikytinos sertifikavimo specifikacijos;

ii) nuostatos, kurių atžvilgiu buvo priimtas lygiavertis saugos lygis; ir

iii) specialios išsamios techninės specifikacijos, būtinos, kai dėl konkretaus aerodromo konstrukcinių savybių ar naudojimo patirties kuri nors i punkte nurodyta specifikacija tampa nepakankama arba netinkama, kad būtų užtikrinta atitiktis Va priede nustatytiems esminiems reikalavimams;

c) 5 dalyje nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą sertifikuoti saugai itin svarbią aerodromo įrangą. Tokios įrangos pažymėjimas išduodamas, kai pareiškėjas įrodo, kad ta įranga atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį 1 dalyje nurodytiems esminiems reikalavimams;

d) už aerodromų naudojimą atsakingos organizacijos įrodo, kad sugeba vykdyti su jų teisėmis susijusius išpareigojimus ir turi tam priemonių. Šie gebėjimai ir priemonės

pripažįstami išduodant a punkte nurodytą pažymėjimą. Jie taip pat gali būti pripažįstami išduodant atskirą pažymėjimą, jei taip nusprendžia valstybė narė, kurioje yra aerodromas. Sertifikuotai organizacijai suteiktos teisės ir pažymėjimo taikymo sritis, įskaitant aerodromų, kuriais bus naudojama, sąrašą, nurodomos pažymėjime;

e) nukrypstant nuo d punkto, valstybės narės gali nuspręsti, kad perono valdymo paslaugų teikėjams leidžiama pareikšti, kad jie sugeba vykdyti su teikiamomis paslaugomis susijusius išpareigojimus ir turi tam priemonių.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų taikomos nuostatos, pagal kurias aerodromai apsaugomi nuo veiksmų ir pokyčių jų aplinkoje, kurie gali kelti nepriimtina riziką orlaiviui, kuris naudojasi aerodromu.

4. Aerodromų naudotojai stebi veiksmus ir pokyčius, kurie gali kelti nepriimtina saugos riziką aviacijai aerodromo aplinkoje, ir imasi į jų kompetencijos sritį patenkančių tinkamų rizikos mažinimo priemonių.

5. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 65 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Tos priemonės visų pirma nustato:

a) aerodromui taikytino sertifikavimo pagrindo nustatymo ir pranešimo apie jį pareiškėjui sąlygas;

b) aerodromo įrangai taikytinų išsamių specifikacijų nustatymo ir pranešimo apie jas pareiškėjui sąlygas;

c) aerodromų pažymėjimų ir aerodromų įrangos, įskaitant su specifiniu aerodromo projektu susijusius naudojimo apribojimus, pažymėjimų išdavimo, pratęsimo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygas;

d) aerodromo naudojimo sąlygas pagal Va priede ir, jei taikytina, Vb priede nustatytus esminius reikalavimus;

e) 2 dalies d punkte nurodytų pažymėjimų išdavimo, pratęsimo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygas;

- f) pažymėjimų turėtojų išipareigojimus;
- g) valstybių narių išduotų aerodromo pažymėjimų pripažinimo ir keitimo sąlygas, įskaitant priemones, kurioms taikyti atitinkama valstybė narė jau davė leidimą, remdamasi patvirtintomis nuostatomis, leidžiančiomis nukrypti nuo Čikagos konvencijos 14 priedo, iki šio reglamento įsigaliojimo;
- h) sprendimo neleisti taikyti išimčių, nurodytų 4 straipsnio 3b dalyje, sąlygas, įskaitant aerodromų, skirtų kroviniams, kriterijus, pranešimą apie aerodromus, kuriems taikomos išimties, ir suteiktų išimčių peržiūrą;
- i) sąlygas, kurioms esant naudojimas uždraudžiamas, apribojamas arba taikomas tam tikros sąlygos vadovaujantis saugumo sumetimais;
- j) 2 dalies e punkte nurodytų paslaugų teikėjų pareiškimo apie gebėjimus ir priemones bei jų priežiūros sąlygas ir tvarką.

6. 5 dalyje nurodytos priemonės:

- a) atitinka naujausius laimėjimus ir gerą patirtį aerodromų srityje ir atsižvelgia į taikytinus ICAO standartus ir rekomenduojamą praktiką;
- b) yra proporcingos aerodromo dydžiui, transporto srautams, kategorijai bei sudėtingumui ir jame vykdomos veiklos pobūdžiui ir apimčiai;
- c) atsižvelgia į pasaulinę aerodromų naudojimo patirtį ir mokslo bei technikos pažangą;
- d) sudaro sąlygas nedelsiant reaguoti į nustatytas avarijų ir pavojingų incidentų priežastis;
- e) suteikia lankstumo, būtino taikant šias taisykles individualiai.

8b straipsnis

OEV ir (arba) ONP

1. OEV ir (arba) ONP teikiami laikantis Vb priede ir, kiek įmanoma, Va priede nustatytų esminių reikalavimų.
2. OEV ir (arba) ONP teikėjai privalo turėti pažymėjimą. Pažymėjimas išduodamas, kai teikėjas įrodo, kad sugeba

vykdyti su teikėjo teisėmis susijusius išipareigojimus ir turi tam priemonių. Pažymėjime nurodomos suteikiamos teisės ir teikiamų paslaugų apimtis.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, valstybės narės gali nuspręsti, kad skrydžių informacijos paslaugų teikėjams būtų leidžiama pareikšti, kad jie sugeba vykdyti su teikiama paslaugomis susijusius išipareigojimus ir turi tam priemonių.

4. 6 dalyje nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą sertifikuoti organizacijas, užsiimančias saugai itin svarbių OEV ir (arba) ONP sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimu, gamyba ir technine priežiūra. Pažymėjimai toms organizacijoms išduodami joms įrodžius, kad sugeba vykdyti su jų teisėmis susijusius išipareigojimus ir turi tam priemonių. Pažymėjime konkrečiai nurodomos suteikiamos teisės.

5. 6 dalyje nurodytose priemonėse galima nustatyti reikalavimą, kad OEV ir (arba) ONP tiekėjas sertifikuotų arba patvirtintų saugai itin svarbias OEV ir (arba) ONP sistemas ir sudedamąsias dalis. Tų sistemų ir sudedamųjų dalių pažymėjimas išduodamas ar jų patvirtinimas suteikiamas pareiškėjui įrodžius, kad sistemos ir sudedamosios dalys atitinka išsamias specifikacijas, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį 1 dalyje nurodytiems esminiems reikalavimams.

6. Šio straipsnio įgyvendinimui būtinos priemonės tvirtinamos pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Tos priemonės visų pirma nustato:

- a) OEV ir (arba) ONP teikimo sąlygas pagal Vb priede ir, jei taikytina, Va priede nustatytus esminius reikalavimus;
- b) OEV ir (arba) ONP sistemoms ir sudedamosioms dalims taikytinų išsamių specifikacijų nustatymo ir pranešimo apie jas pareiškėjui sąlygas;
- c) 2 ir 4 dalyse nurodytų pažymėjimų išdavimo, pratęsimo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygas;
- d) pažymėjimų turėtojų pareigas;

- e) 3 dalyje nurodytų paslaugų teikėjų pareiškimo apie gebėjimus ir priemones bei jų priežiūrą sąlygas ir tvarką;
- f) sąlygas, kurioms esant veikla uždraudžiama, apribojama arba taikomos tam tikros sąlygos, siekiant užtikrinti saugą.
7. 6 dalyje nurodytos priemonės:
- a) atitinka naujausius laimėjimus ir gerą patirtį OEV ir (arba) ONP srityje;
- b) yra proporcingos teikiamų paslaugų rūšiai ir sudėtingumui;
- c) atsižvelgia į pasaulinę OEV ir (arba) ONP patirtį ir mokslo bei technikos pažangą;
- d) parengiamos kiek įmanoma remiantis atitinkamomis Reglamento (EB) Nr. 549/2004 ir 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamento) (*), Reglamento (EB) Nr. 551/2004 ir 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (sąveikos reglamento) (**) nuostatomis ir numato pereinamojo laikotarpio mechanizmus, skirtus pagal tuos reglamentus jau suteiktų pažymėjimų tęstinumui užtikrinti; iš pradžių į šias priemones įtraukiamos tų reglamentų saugos nuostatos, o atitinkamai atvejais ateityje darant pakeitimus atsižvelgiama į naujausią mokslo ir technikos pažangą;
- e) sudaro sąlygas nedelsiant reaguoti į nustatytas avarijų ir pavojingų incidentų priežastis.

8c straipsnis

Skrydžių vadovai

1. Skrydžių vadovai, taip pat jų mokymuose, bandymuose, patikrinime ir medicininėse apžiūrose dalyvaujantys asmenys ir organizacijos turi atitikti Vb priede nustatytus atitinkamus esminius reikalavimus.
2. Skrydžių vadovai privalo turėti licenciją ir sveikatos pažymėjimą, atitinkančius teikiamas paslaugas.
3. 2 dalyje nurodyta licencija išduodama tik pareiškėjui įrodžius, kad jis atitinka taisykles, nustatytas siekiant užtik-

rinti atitiktį Vb priede nustatytiems teorinių žinių, praktinių įgūdžių, kalbų mokėjimo ir patirties esminiams reikalavimams.

4. 2 dalyje nurodytas sveikatos pažymėjimas išduodamas tik jeigu skrydžių vadovas atitinka taisykles, nustatytas siekiant užtikrinti atitiktį Vb priede nustatytiems tinkamos sveikatos būklės esminiams reikalavimams. Sveikatos pažymėjimą gali išduoti aviacijos medicinos gydytojai arba aviacijos medicinos centrai.

5. Tokioje licencijoje ir pažymėjime nurodomos skrydžių vadovui suteikiamos teisės ir licencijos bei sveikatos pažymėjimo apimtis.

6. Skrydžių vadovų mokymo organizacijų, aviacijos medicinos gydytojų ir aviacijos medicinos centrų gebėjimas vykdyti išipareigojimus, susijusius su jų teisėmis licencijų ir sveikatos pažymėjimų išdavimo srityje, pripažįstamas išduodant pažymėjimą.

7. Pažymėjimas išduodamas skrydžių vadovų mokymo organizacijoms, aviacijos medicinos gydytojams ir aviacijos medicinos centrams, kai jie įrodo, kad atitinka taisykles, nustatytas atitiktčiai Vb priede nustatytiems atitinkamiems esminiams reikalavimams užtikrinti. Pažymėjime konkrečiai nurodomos juo suteiktos teisės.

8. Asmenys, atsakingi už praktinį mokymą arba už skrydžių vadovų įgūdžių įvertinimą turi turėti pažymėjimą. Pažymėjimas išduodamas tuomet, kai atitinkamas asmuo įrodo, kad jis atitinka taisykles, nustatytas atitiktčiai Vb priede nustatytiems atitinkamiems esminiams reikalavimams užtikrinti. Pažymėjime konkrečiai nurodomos juo suteikiamos teisės.

9. Kompleksiniai mokymo prietaisai atitinka Vb priede nustatytus atitinkamus esminius reikalavimus.

10. Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šio straipsnio nuostatas jį papildant, tvirtinamos pagal 65 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Tos priemonės visų pirma nustato:

- a) įvairias skrydžių vadovų licencijų kvalifikacijas ir patvirtinimus;

- b) licencijų, kvalifikacijos ir patvirtinimo pagal licenciją, sveikatos pažymėjimų, patvirtinimų ir pažymėjimų išdavimo, pratęsimo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo ar panaikinimo sąlygas bei sąlygas, kuriomis tokių pažymėjimų ir patvirtinimų neturi būti reikalaujama, tuo pačiu numatant pereinamojo laikotarpio mechanizmus, skirtus jau suteiktų patvirtinimų ir pažymėjimų tęstinumui užtikrinti;
- c) licencijų, kvalifikacijos ir patvirtinimo pagal licenciją, sveikatos pažymėjimų, patvirtinimų ir pažymėjimų turėtojų teises ir pareigas;
- d) skrydžių vadovų licencijų pripažinimo ir keitimo sąlygas, taip pat nacionalinių sveikatos pažymėjimų pripažinimo ir keitimo visuotinai pripažintais sveikatos pažymėjimais sąlygas.

11. 10 dalyje nurodytos priemonės atitinka naujausius laimėjimus, įskaitant gerą patirtį ir mokslo bei technikos pažangą skrydžių vadovų mokymo srityje. Iš pradžių jos rengiamos remiantis 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/23/EB dėl Bendrijos skrydžių vadovo licencijos (***) nuostatomis.

(*) OL L 96, 2004 3 31, p. 10.

(**) OL L 96, 2004 3 31, p. 26.

(***) OL L 114, 2006 4 27, p. 22.“;

8. 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. 4 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyti orlaiviai, taip pat jų įgula ir naudojimas atitinka taikytinus ICAO standartus. Jeigu tokie standartai nenustatyti, šie orlaiviai ir jų naudojimas atitinka I, III, IV prieduose ir, jei taikytina, Vb priede nustatytus reikalavimus, jeigu šie reikalavimai neprieštaruoja trečiųjų valstybių teisėms pagal tarptautines konvencijas.“;

b) 5 dalis papildoma šiuo punktu:

„e) būtų atsižvelgta į saugos aspektus, susijusius OEV ir (arba) ONP.“;

9. 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės, Komisija ir Agentūra bendradarbiauja siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento ir jo įgyvendinimo taisyklių.“;

10. 11 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 ir 5 dalys pakeičiamos taip:

„4. Iki įsigalios 5 straipsnio 5 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 4 dalyje nurodytos priemonės ir iki baigsis tomis priemonėmis nustatyti pereinamieji laikotarpiai, ir nedarant poveikio 69 straipsnio 4 dalies taikymui, pažymėjimai, kurie negali būti išduoti pagal šį reglamentą, gali būti išduoti remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais.“;

5. Iki įsigalios 8 straipsnio 5 dalyje nurodytos priemonės ir iki baigsis tomis priemonėmis nustatyti pereinamieji laikotarpiai, ir nedarant poveikio 69 straipsnio 4 dalies taikymui, pažymėjimai, kurie negali būti išduoti pagal šį reglamentą, gali būti išduoti remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais.“;

b) įterpiamos šios dalys:

„5a. Iki įsigalios 8a straipsnio 5 dalyje ir 8c straipsnio 10 dalyje nurodytos priemonės ir iki baigsis tomis priemonėmis nustatyti pereinamieji laikotarpiai, ir nedarant poveikio 69 straipsnio 4 dalies taikymui, pažymėjimai, kurie negali būti išduoti pagal šį reglamentą, gali būti išduoti remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais.“;

5b. Iki įsigalios 8b straipsnio 6 dalyje nurodytos priemonės ir iki baigsis tomis priemonėmis nustatyti pereinamieji laikotarpiai, ir nedarant poveikio 69 straipsnio 4 dalies taikymui, pažymėjimai, kurie negali būti išduoti pagal šį reglamentą, gali būti išduoti remiantis taikytiniais nacionalinės teisės aktais arba, jei taikoma, remiantis atitinkamais 2005 m. gruodžio 20 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2096/2005, nustatančio bendruosius oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimus (*), reikalavimais.“;

(*) OL L 335, 2005 12 21, p. 13.“;

11. 13 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Kompetentingos organizacijos neišduoda pažymėjimų.“;

12. 18 straipsnio c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) skelbia sertifikavimo specifikacijas ir priimtinas priemones atitinkamai nustatyti, taip pat visą rekomendacinę medžiagą, skirtą šio reglamento ir jo įgyvendinimo taisyklių taikymui;“;

- d) priima atitinkamus sprendimus, skirtus 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 54 ir 55 straipsniams taikyti, įskaitant atleidimą suteiktų pažymėjimų turėtojams nuo šiame reglamente ir jo įgyvendinimo taisyklėse nustatytų esminių reikalavimų vykdymo esant nenumatytoms skubioms naudojimui aplinkybėms arba ribotos trukmės naudojimo poreikiui, jei tai neturi įtakos saugos lygiui, jei atleidimas suteikiamas ne ilgesniam kaip dviejų mėnesių laikotarpiui, jei apie jį pranešama Komisijai ir jei jis negali būti atnaujinamas;“;

13. 19 straipsnio 2 dalies a punktą pakeičiamas taip:

- „a) sertifikavimo specifikacijas ir priimtinas priemones atitinkamai nustatyti; ir“;

14. Įterpiami šie straipsniai:

„22a straipsnis

OEV ir (arba) ONP

4 straipsnio 3c dalyje nurodytų OEV ir (arba) ONP atžvilgiu Agentūra:

- a) pati arba per nacionalines aviacijos institucijas ar kompetentingas organizacijas atlieka organizacijų, kurias ji sertifikuoja, patikrinimus ir auditą;
- b) išduoda pažymėjimus ir pratęsia jų galiojimą organizacijoms, esančioms už Sutarties nuostatų taikymo teritorijos ribų ir teikiančioms paslaugas Sutarties taikymo teritorijos oro erdvėje;
- c) išduoda pažymėjimus ir pratęsia jų galiojimą organizacijoms, teikiančioms paneuropines paslaugas;
- d) iš dalies keičia tam tikrą pažymėjimą, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina, kai nebetenkinamos sąlygos, kuriomis remiantis jis buvo išduotas, arba jei pažymėjimo turėtojas nevykdo šiuo reglamentu arba jo įgyvendinimo taisyklėmis jam nustatytų pareigų.

22b straipsnis

Skrydžių vadovų sertifikavimas

Asmenų ir organizacijų, nurodytų 8c straipsnio 1 dalyje, atžvilgiu Agentūra:

- a) pati arba per nacionalines aviacijos institucijas ar kompetentingas organizacijas atlieka organizacijų, kurias

ji sertifikuoja, ir, prireikus, jų darbuotojų patikrinimus ir auditą;

- b) išduoda pažymėjimus ir pratęsia jų galiojimą skrydžių vadovų mokymo ne valstybių narių teritorijoje esančioms organizacijoms, ir, prireikus, jų darbuotojams;
- c) iš dalies keičia tam tikrą pažymėjimą, sustabdo jo galiojimą ar jį panaikina, kai nebetenkinamos sąlygos, kuriomis remiantis jis buvo išduotas, arba jei pažymėjimą turintis juridinis ar fizinis asmuo nevykdo šiuo reglamentu arba jo įgyvendinimo taisyklėmis jam nustatytų pareigų.“;

15. 33 straipsnio 2 dalies c punkte data „rugsejo 30 dienos“ keičiama į „lapkričio 30 d.“;

16. 44 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Agentūros sprendimus, priimtus pagal 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 arba 64 straipsnius, galima apskųsti.“;

17. 50 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Ieškinius dėl Agentūros sprendimų, priimtų pagal 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 arba 64 straipsnius, pripažinimo negaliojančiais Europos Bendrijų Teisingumo Teisme galima pareikšti tik išnaudojus visus Agentūros vidinius teisių gynimo būdus.“;

18. 52 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Įsigaliojus šiam reglamentui Valdančioji taryba kuo greičiau nustato skaidrią 18 straipsnio a ir c punktuose nurodytų nuomonių, sertifikavimo specifikacijų, priimtinių priemonių atitinkamai nustatyti bei rekomendacinės medžiagos skelbimo tvarką.“;

- b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Kai pagal 19 straipsnį Agentūra rengia nuomones, sertifikavimo specifikacijas, priimtinas priemones atitinkamai nustatyti ir rekomendacinę medžiagą, skirtas taikyti valstybėse narėse, ji nustato konsultavimosi su valstybėmis narėmis tvarką. Šiuo tikslu ji gali sudaryti darbo grupę, į kurią kiekviena valstybė narė turi teisę skirti ekspertą.“;

19. 55 straipsnio 1 dalies pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

2 straipsnis

„Agentūra gali pati atlikti visus reikiamus įmonių patikrinimus pagal 7, 20, 21, 22, 22a, 22b, 23 straipsnius ir 24 straipsnio 2 dalį arba paskirti tai padaryti nacionalinėms aviacijos institucijoms ar kompetentingoms organizacijoms.“;

Direktyva 2006/23/EB panaikinama.

Direktyvos 2006/23/EB nuostatos ir toliau laikinai taikomos iki priemonių, nurodytų Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 8c straipsnio 10 dalyje, taikymo pradžios dienos.

20. Įterpiamas šis straipsnis:

3 straipsnis

„65a straipsnis

Pakeitimai

Vadovaudamasi Sutarties nuostatomis, Komisija siūlo iš dalies keisti Reglamentus (EB) Nr. 549/2004, (EB) Nr. 550/2004, (EB) Nr. 551/2004 ir (EB) Nr. 552/2004, siekdama atsižvelgti į šio reglamento reikalavimus.“;

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Komisija Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 8a straipsnio 5 dalyje nurodytas priemonės patvirtina anksčiau nei 2013 m. gruodžio 31 d. 8a straipsnis taikomas nuo tose priemonėse nurodytų datų.

21. V priedo pavadinimas pakeičiamas taip:

„Kompetentingoms organizacijoms, nurodytoms 13 straipsnyje (kompetentinga organizacija arba organizacija), taikomi kriterijai“;

Komisija Reglamento (EB) Nr. 216/2008 su pakeitimais, padarytais šiuo reglamentu, 8b straipsnio 6 dalyje ir 8c straipsnio 10 dalyje nurodytas priemonės patvirtinta anksčiau nei 2012 m. gruodžio 31 d. 8b ir 8c straipsniai taikomi nuo tose priemonėse nurodytų datų.

22. Įterpiami šio reglamento priede pateikti Va ir Vb priedai.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2009 m. spalio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkė

C. MALMSTRÖM

PRIEDAS

„Va PRIEDAS

ESMINIAI REIKALAVIMAI AERODROMAMS**A. Fizinės charakteristikos, infrastruktūra ir įrenginiai**

1. Judėjimo zona

- a) Aerodromuose yra orlaivių kilimui ir tūpimui skirta zona, kuri turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - i) kilimo ir tūpimo zona yra tokių matmenų ir pasižymi tokiomis savybėmis, kad tiktų orlaiviams, kuriuos numatyta naudoti objekte;
 - ii) prireikus, kilimo ir tūpimo zonos keliamoji geba yra pakankama kartotiniam numatytų orlaivių naudojimui. Zonos, kuriose orlaivių kartotinai naudoti nenumatyta, turi tik galėti išlaikyti orlaivius;
 - iii) kilimo ir tūpimo zona suprojektuota taip, kad nuo jos nutekėtų vanduo ir kad dėl stovinčio vandens nekiltų orlaivių naudojimui nepriimtina rizika;
 - iv) kilimo ir tūpimo zonos nuolydis ir jo pokyčiai nesukelia nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;
 - v) kilimo ir tūpimo zonos paviršiaus charakteristikos yra pritaikytos numatytų orlaivių naudojimui; ir
 - vi) kilimo ir tūpimo zonoje nėra objektų, dėl kurių orlaivių naudojimui galėtų kilti nepriimtina rizika.
- b) Jei yra kelios kilimui ir tūpimui skirtos zonos, jos turi būti išdėstytos taip, kad orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtina rizika.
- c) Aplink kilimui ir tūpimui skirtą zoną turi būti nustatytos zonos. Šios zonos skirtos virš jų kylantiems arba tūpiantiems orlaiviams apsaugoti arba sušvelninti tūpimo iki tūpimo ženklo, išriedėjimo iš kilimo ir tūpimo zonos arba šoninio išriedėjimo iš kilimo ir tūpimo zonos padarinius ir turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - i) šios zonos yra tokių matmenų, kad jos tiktų numatytam orlaivių naudojimui;
 - ii) šių zonų nuolydis ir jo pokyčiai nesukelia nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;
 - iii) šiose zonose nėra objektų, dėl kurių orlaivių naudojimui galėtų kilti nepriimtina rizika. Tai neturėtų trukdyti šiose zonose statyti lūžiuosius įrenginius, jei to reikia siekiant palengvinti orlaivių naudojimą; ir
 - iv) kiekvienos iš šių zonų keliamoji geba yra pakankama, kad ją būtų galima naudoti pagal tikslą.
- d) Šios orlaivių riedėjimui ir stovėjimui naudojamos aerodromo zonos kartu su jomis susijusiomis artimiausiomis zonomis turi būti suprojektuotos taip, kad būtų galima saugiai naudoti orlaivį, kuris ketina naudotis tam tikru objektu visomis numatytomis sąlygomis, ir turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - i) šių zonų keliamoji geba yra pakankama kartotiniam numatytų orlaivių naudojimui, išskyrus retkarčiais naudojamą zonas, kurios turi tik galėti išlaikyti orlaivius;
 - ii) šios zonos yra suprojektuotos taip, kad nuo jų nutekėtų vanduo ir kad dėl stovinčio vandens orlaivių naudojimui nekiltų nepriimtina rizika;

- iii) šių zonų nuolydis ir jo pokyčiai nesukelia nepriimtinos rizikos orlaivių naudojimui;
 - iv) šių zonų paviršiaus charakteristikos yra pritaikytos numatytų orlaivių naudojimui; ir
 - v) šiose zonose nėra objektų, dėl kurių orlaiviams galėtų kilti nepriimtina rizika. Tai neturėtų trukdyti naudoti būtinus toje zonoje stovėjimo įrenginius specialiai nurodytose vietose ar zonose.
- e) Kita infrastruktūra, kuria ketina naudotis orlaivis, turi būti suprojektuota taip, kad naudojimasis ja nesukeltų nepriimtinos rizikos orlaiviui, kuris ja naudojasi.
- f) Statiniai, pastatai, įrenginiai arba sandėliavimo zonos turi būti išdėstyti ir suprojektuoti taip, kad orlaivių naudojimui nesukeltų nepriimtinos rizikos.
- g) Turi būti užtikrinamos tinkamos priemonės, kad leidimų neturintys asmenys, transporto priemonės be leidimo arba pakankamai dideli gyvūnai, galintys sukelti nepriimtina riziką orlaivių naudojimui, nepatektų į judėjimo zoną, nedarant poveikio nacionalinių ir tarptautinių gyvūnų apsaugos nuostatų taikymui.

2. Aukščiai virš kliūčių

- a) Tūpimui į aerodromą artėjantiems orlaiviams arba iš aerodromo išvykstantiems orlaiviams apsaugoti nustatomi atskridimo ir išskridimo maršrutai arba zonos. Tokiuose maršrutuose ar zonose orlaiviams užtikrinamas būtinas aukštis virš kliūčių aplink aerodromą esančioje zonoje, atsižvelgiant į vietos fizines savybes.
- b) Toks aukštis virš kliūties atitinka skrydžio etapą ir vykdomo skrydžio tipą. Be to, aukštis užtikrinamas atsižvelgiant į įrangą, kuria naudojamos orlaivių padėčiai nustatyti.

3. Vizualiosios ir nevizualiosios priemonės bei aerodromo įranga

- a) Priemonės turi atitikti paskirtį, turi būti atpažįstamos, jomis vartotojams turi būti teikiama nedviprasmiška informacija visomis numatomo naudojimo sąlygomis.
- b) Esant iš anksto numatytiems naudojimo sąlygoms, aerodromo įranga turi veikti, kaip planuota. Esant naudojimo sąlygoms arba įvykus gedimui aerodromo įranga neturi kelti nepriimtinos rizikos aviacijos saugai.
- c) Priemonės ir jų elektros energijos tiekimo sistema turi būti suprojektuotos taip, kad dėl gedimų naudotojams nebūtų teikiama netinkama, klaidinanti arba nepakankama informacija arba nebūtų trukdomas kurios nors iš esminių paslaugų teikimas.
- d) Tokios priemonės turi būti tinkamai apsaugotos nuo sugadinimo arba jų veikimo sutrikdymo.
- e) Aviacijos ryšių, navigacijos ir priežiūros sistemų veikimo neturi trukdyti arba neigiamai veikti spinduliavimo šaltiniai arba judančių ar nekilnojamųjų objektų buvimas.
- f) Atitinkamiems darbuotojams turi būti teikiama informacija apie aerodromo įrangos veikimą ir naudojimą, įskaitant aiškius nurodymus, kokiomis sąlygomis gali kilti nepriimtina rizika aviacijos saugai.

4. Aerodromo duomenys

- a) Parengiami ir nuolat atnaujinami su aerodromu ir teikiamomis paslaugomis susiję duomenys.
- b) Duomenys turi būti tikslūs, aiškūs, išsamūs ir nedviprasmiški. Išlaikomi tinkami patikimumo lygiai.
- c) Duomenys vartotojams ir atitinkamiems ONP teikėjams turi būti pateikiami laiku pakankamai saugiais ir operatyviais ryšių būdais.

B. Naudojimas ir valdymas

1. Už aerodromo naudojimą atsako aerodromo naudotojas. Aerodromo naudotojo pareigos yra šios:

- a) aerodromo naudotojas tiesiogiai arba sudaręs susitarimus turi visas būtinas priemones užtikrinti saugų orlaivių naudojimą aerodrome. Šios priemonės apima patalpas, darbuotojus, įrangą ir medžiagas, raštu nustatytas užduotis, pareigas ir procedūras, prieigą prie atitinkamų duomenų ir registravimą, bet jais neapsiriboja;

- b) aerodromo naudotojas įsitikina, kad visada laikomasi A skirsnio reikalavimų, arba imasi priemonių dėl reikalavimų nesilaikymo kylančiai rizikai mažinti. Nustatomos ir taikomos procedūros visiems naudotojams laiku pranešti apie tokias priemones;
- c) aerodromo naudotojas nustato ir įgyvendina laukinių gyvūnų aerodrome keliamos rizikos valdymo programą;
- d) aerodromo naudotojas užtikrina, kad transporto priemonių ir asmenų judėjimas judėjimo lauke ir kitose aerodromo veiklos zonose būtų derinamas su orlaivių judėjimu, kad būtų išvengta susidūrimų su orlaiviais arba orlaivių sugadinimų;
- e) aerodromo naudotojas užtikrina, kad būtų nustatytos ir įgyvendintos procedūros rizikai, kylančiai naudojant aerodromą žiemą sudėtingomis meteorologinėmis sąlygomis, esant ribotam matomumui arba naktį, jei taikoma, mažinti;
- f) aerodromo naudotojas ir kitos atitinkamos organizacijos sudaro susitarimus, kad užtikrintų nuolatinį šių esminių aerodromams keliamų reikalavimų laikymąsi. Šioms organizacijoms priskiriami orlaivių naudotojai, oro navigacijos paslaugų teikėjai, antžeminių paslaugų teikėjai ir kitos organizacijos, kurių veikla arba produktai gali turėti poveikį orlaivių saugai, bet jais neapsiribojama;
- g) aerodromo naudotojas pats arba sudaręs sutartis su trečiosiomis šalimis užtikrina, kad būtų nustatytos neužterštų tinkamo tipo degalų tiekimo orlaiviams procedūros;
- h) parengiami ir praktiškai taikomi aerodromo įrenginių techninės priežiūros vadovai, į kuriuos įtrauktos techninės priežiūros ir remonto instrukcijos, aptarnavimo informacija, gedimų paieškos bei tikrinimo procedūros;
- i) aerodromo naudotojas nustato ir įgyvendina veiksnių aerodrome ekstremaliomis situacijomis planą, į kurį įtraukiami aerodrome arba jo apylinkėse galinčios įvykti ekstremalios situacijos. Šis planas, prireikęs, suderinamas su vietos bendruomenės ekstremalių situacijų planu;
- j) aerodromo naudotojas užtikrina būtiną aerodromo gelbėjimo ir gaisrų gesinimo tarnybų parengtį. Tokios tarnybos skubiai reaguoja į incidentą arba avariją ir turi turėti bent įrangą, gesinamąsias medžiagas bei pakankamą skaičių darbuotojų;
- k) veiklai aerodrome vykdyti ir jį prižiūrėti aerodromo naudotojas skiria tik apmokytus bei kvalifikuotus darbuotojus ir įgyvendina mokymo ir tikrinimo programas bei jų laikosi, kad išlaikytų pastovų visų atitinkamų darbuotojų kompetencijos lygį;
- l) aerodromo naudotojas užtikrina, kad asmuo, kuriam leista be palydos būti judėjimo lauke arba kitose veiklos vykdyimo zonose, yra tinkamai apmokytas ir kvalifikuotas, kad jam galėtų būti suteiktas toks leidimas;
- m) gelbėtojai ir gaisrininkai yra tinkamai apmokyti ir kvalifikuoti dirbti aerodromo aplinkoje. Aerodromo naudotojas įgyvendina mokymo ir tikrinimo programas bei jų laikosi, kad išlaikytų pastovų šių darbuotojų kompetencijos lygį; ir
 - i) atlikti užduočių, būtinų įvykdyti ekstremalios oro susisiekimo situacijos atveju;
 - ii) bet kuriuo metu įvykdyti jiems paskirtų užduočių; arba
 - iii) tinkamai suvokti aplinkos.
- n) visi gelbėtojai bei gaisrininkai, kurių gali prireikti oro susisiekimo ekstremalios situacijos atveju, periodiškai turi įrodyti, kad jų sveikatos būklė yra tinkama gerai atlikti savo funkcijas, atsižvelgiant į veiklos tipą. Tokiomis aplinkybėmis tinkama sveikatos būklė, apimanti ir fizinę, ir psichinę sveikatą, reiškia, kad darbuotojai neserga ligomis arba nėra neįgalūs, dėl ko šie darbuotojai negalėtų:

2. Valdymo sistemos

- a) Aerodromo naudotojas įgyvendina valdymo sistemą bei jos laikosi, kad užtikrintų šių esminių aerodromams keliamų reikalavimų laikymąsi, ir nuolat aktyviai gerintų saugą. Valdymo sistema apima organizacinę struktūrą, atskaitomybę, pareigas, strategijas ir procedūras.

- b) Valdymo sistema apima avarijų ir incidentų prevencijos programą, įskaitant pranešimą apie įvykius ir analizės schemą. Atitinkamais atvejais analizėje dalyvauja 1 punkto f papunktyje išvardytos šalys.
- c) Aerodromo naudotojas sudaro aerodromo vadovą ir vykdo veiklą pagal tą vadovą. Tokiuose vadovuose pateikiamos visos būtinos aerodromo, valdymo sistemos ir veiklą vykdančių darbuotojų pareigų instrukcijos, informacija ir procedūros.

C. Aerodromo apylinkės

1. Oro erdvė aplink aerodromo judėjimo lauką yra apsaugota nuo kliūčių, kad aerodromuose numatytus orlaivius būtų galima naudoti be nepriimtinos rizikos, kylančios dėl aplink aerodromą sudaromų kliūčių. Todėl sukuriama, įgyvendinami ir nuolat stebimi kontroliniai kliūčių paviršiai, kad būtų nustatyti bet kokie pažeidimai.
 - a) Bet koks pažeidimas šiuose paviršiuose turės būti įvertintas, kad būtų nustatyta, ar dėl objekto nekyla nepriimtina rizika. Pašalinamas bet koks nepriimtina riziką keliantis objektas arba imamas atitinkamą riziką mažinančių veiksmų, kurie apsaugo aerodromu besinaudojančių orlaivį.
 - b) Apie tokias nepašalintas kliūtis skelbiama viešai, pagal poreikį jos paženklinamos ir, jei reikia, ženklinamos žiburiais.
2. Žmogaus veiklos ir žemės naudojimo keliami pavojai, pavyzdžiui, *inter alia*, išvardytieji toliau pateikiamame sąraše, yra stebimi. Jų keliami rizika įvertinama ir tinkamai mažinama:
 - a) žemės užstatymas arba žemės aerodromo zonoje paskirties keitimas;
 - b) kliūčių sukeltos turbulencijos galimybė;
 - c) pavojingų, painių ir klaidinančių žiburių naudojimas;
 - d) didelių ir ypač gerai šviesą atspindinčių paviršių sukeltas akinimas;
 - e) sukurti plotai, dėl kurių aerodromo judėjimo lauko apylinkėse padaugėtų laukinių gyvūnų;
 - f) neregimojo spinduliavimo šaltiniai arba judančiųjų ar nekilnojamųjų objektų buvimas, kuris gali trukdyti arba neigiamai veikti aviacijos ryšių, navigacijos ir priešžiūros sistemų veikimą.
3. Parengiamas vietos bendruomenės ekstremalių situacijų planas, taikomas oro susisiekimo ekstremalios situacijos aerodromo vietovėje atveju.

D. Kita

Išskyrus ekstremalias situacijas, kai orlaiviai nukreipiami į atsarginį aerodromą arba kitomis kiekvienu atveju nustatomomis sąlygomis, aerodromu arba jo dalimis be aerodromo naudotojo sutikimo nesinaudojama orlaiviais, kuriems aerodromo konstrukcija arba darbo procedūros paprastai nėra skirtos.

Vb PRIEDAS

ESMINIAI REIKALAVIMAI OEV IR (ARBA) ONP BEI SKRYDŽIŲ VADOVAMS

1. Oro erdvės naudojimas

- a) Visi orlaiviai, išskyrus tuos, kurie vykdo veiklą, nurodytą 1 straipsnio 2 dalies a punkte, visais skrydžio etapais arba aerodromo judėjimo lauke turi būti naudojami laikantis bendrų visuotinių naudojimo taisyklių ir visų taikomų procedūrų, kurių reikalaujama laikytis toje oro erdvėje;
- b) Visuose orlaiviuose, išskyrus tuos, kurie vykdo veiklą, nurodytą 1 straipsnio 2 dalies a punkte, turi būti būtinos sudedamosios dalys ir jie turi būti atitinkamai naudojami. OEV ir (arba) ONP sistemoje naudojamos sudedamosios dalys turi atitikti ir 3 punkto reikalavimus.

2. Paslaugos

- a) Oro erdvės naudotojams oro navigacijos tikslais teikiama aviacijos informacija ir duomenys
- i) Oro navigacijos informacijai naudojami laiku pateikiami pakankamos kokybės, išsamūs ir naujausi pirminiai duomenys.
 - ii) Oro navigacijos informacija turi būti tiksli, išsamai, naujausia, nedviprasmiška ir atitinkamai sujungta ir vartotojams pateikta tinkama forma.
 - iii) Oro erdvės naudotojams tokia oro navigacijos informacija turi būti platinama laiku ir naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias ryšių priemones, apsaugotas nuo įsikišimo ir iškreipimo.
- b) Meteorologinė informacija
- i) Oro navigacijos meteorologinei informacijai turi būti naudojami pakankamos kokybės, išsamūs ir naujausi pirminiai duomenys.
 - ii) Siekiant atitikti oro erdvės naudotojų poreikius, kiek tai įmanoma, oro navigacijos meteorologinė informacija turi būti tiksli, išsamai, naujausia ir atitinkamai apjungta bei nedviprasmiška.
 - iii) Oro erdvės naudotojams tokia oro navigacijos meteorologinė informacija turi būti platinama laiku ir naudojant pakankamai patikimas ir operatyvias ryšių priemones, apsaugotas nuo įsikišimo ir iškreipimo.
- c) Oro eismo paslaugos
- i) Oro eismo paslaugoms naudojami teisingi, išsamūs ir naujausi pirminiai duomenys.
 - ii) Kad atitiktų naudotojų saugos poreikius oro eismo paslaugos turi būti pakankamai tikslios, išsamios, pagrįstos naujausiais duomenimis ir nedviprasmiškos.
 - iii) Naudotojams informaciją arba patarimus teikiančios automatizuotos priemonės turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos ir prižiūrimos siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.
 - iv) Oro eismo valdymo paslaugomis ir susijusiais procesais užtikrinamas tinkamas orlaivių atskyrimas, ir, kiek įmanoma, padedama apsaugoti nuo kliūčių ir kitų pavojų ore bei užtikrinamas skubus ir nedelsiamas visų atitinkamų naudotojų bei gretimų oro erdvės sektorių koordinavimas.
 - v) Skrydžių tarnybų ir orlaivių bei atitinkamų skrydžių tarnybų ryšiai turi būti spartūs, aiškūs, tikslūs ir nedviprasmiški, apsaugoti nuo įsikišimo, visuotinai suprantami visiems susijusiems subjektams ir, jei įmanoma, jų pripažįstami.
 - vi) Įdiegiamos priemonės galimoms ekstremalioms situacijoms nustatyti ir, jei reikia, efektyviems paieškos ir gelbėjimo veiksams pradėti. Tokios priemonės turi apimti bent atitinkamus įspėjamuosius mechanizmus, koordinavimo priemones ir procedūras, priemones ir darbuotojus, kurių užtektų veiksmingai dirbti atsakomybės zonoje.
- d) Ryšių paslaugos
- Turi būti pasiektas ir išlaikytas pakankamas ryšių paslaugų veikimo lygis, kiek tai susiję su prieiga prie jų, jų tikslumu, nepertraukiamumu ir pateikimu laiku. Jos turi būti greitos ir apsaugotos nuo iškraipymo.
- e) Navigacijos paslauga
- Turi būti pasiektas ir išlaikytas pakankamas navigacijos paslaugų veikimo lygis, kiek tai susiję su orientavimo, padėties nustatymo ir, prireikus, laiko skaičiavimo informacija. Veiklos kriterijams priskiriamas paslaugos tikslumas, patikimumas, prieiga ir tęstinumas.
- f) Priežiūros paslauga
- Laikantis tinkamų veiklos kriterijų, įskaitant paslaugų tikslumo, patikimumo, tęstinumo ir aptikimo tikimybės kriterijus, teikiant priežiūros paslaugas nustatoma atitinkama orlaivio padėtis oro erdvėje bei kitų orlaivių ir antžeminių transporto priemonių padėtis aerodrome.

g) Oro eismo srautų valdymas

Taktinio oro eismo srautų Bendrijos lygiu valdymo tarnybos naudojami pakankamai tikslia ir naujausia informacija bei teikia tokią informaciją, kurios apimtis ir pobūdis priklauso nuo planuojamo oro eismo poveikio paslaugų teikimui, bei koordinuoja eismo srautų nukreipimą kitais maršrutais ir šiuo klausimu derasi arba sulaiko eismo srautus, siekdamas sumažinti perkrovos situacijų susidarymo ore arba aerodromuose riziką.

h) Oro erdvės valdymas

Oro erdvės skyrimas tam tikram naudojimui turi būti stebimas ir koordinuojamas, apie tokį skyrimą turi būti pranešta laiku, kad bet kokiomis aplinkybėmis būtų sumažinta rizika prarasti orlaivių atskyrimą.

i) Oro erdvės modelis

Oro erdvės struktūros ir skrydžių procedūros turi būti tinkamai modeliuojamos, tikrinamos ir tvirtinamos prieš orlaiviui pradendant jomis naudotis ir orlaiviui jomis naudojantis.

3. Sistemos ir sudedamosios dalys

a) Bendrosios nuostatos

OEV ir (arba) ONP sistemos ir sudedamosios dalys, naudojamos susijusiai informacijai perduoti iš orlaivio ir į jį, taip pat ant žemės, turi būti tinkamai suprojektuotos, pagamintos, sumontuotos, prižiūrimos ir naudojamos taip, kad jos atitiktų numatytą paskirtį.

b) Sistemos ir sudedamųjų dalių vientisumas, veikimas ir patikimumas

Sistemų ir sudedamųjų dalių vientisumas ir su sauga susijęs veikimas tiek orlaivyje, tiek ant žemės arba oro erdvėje turi atitikti numatytą paskirtį. Sistemos ir sudedamosios dalys turi atitikti būtiną veiklos veikimo lygį, kurio reikia veikimo sąlygomis ir visą jų naudojimo laikotarpį.

c) Sistemų ir sudedamųjų dalių projektavimas

- i) Sistemos ir sudedamosios dalys turi būti suprojektuotos taip, kad atitiktų taikomus saugos reikalavimus.
- ii) Sistemos ir sudedamosios dalys – vertinant šias sistemas ir sudedamąsias dalis bendrai ir atskirai, taip pat vertinant jų tarpusavio ryšį – turi būti suprojektuotos taip, kad tarp tikimybės, jog bet koks gedimas gali sukelti visos sistemos sutrikimą, ir jo poveikio paslaugų saugai sunkumo būtų atvirakštinių ryšys.
- iii) Sistemos ir sudedamosios dalys – vertinant tas sistemas ir sudedamąsias dalis atskirai, taip pat vertinant jų tarpusavio ryšį – turi būti suprojektuotos atsižvelgiant į žmogaus galimybes ir darbingumą.
- iv) Sistemos ir sudedamosios dalys turi būti suprojektuotos taip, kad būtų apsaugotos nuo nenumatytų žalingųjų sąveikų su išorės elementais.
- v) Sistemų ir sudedamųjų dalių gamybai, montavimui, veikimui ir priežiūrai būtina informacija, taip pat su nesaugiomis sąlygomis susijusi informacija, darbuotojams turi būti pateikta aiškiai, nuosekliai ir nedviprasmiškai.

d) Pastovus paslaugos lygis

Sistemų ir sudedamųjų dalių saugos lygiai išlaikomi jų naudojimo metu ar per šio naudojimo pakeitimus.

4. Skrydžių vadovų kvalifikacija

a) Bendrosios nuostatos

Asmuo, besimokantis skrydžių vadovo profesijos, arba skrydžių vadovas-stažuotojas turi būti pakankamai subrendęs fiziškai, protiškai ir pakankamai išsilavinęs, kad galėtų įgyti, atsiminti bei įrodyti, jog turi tinkamas teorines žinias ir praktinius įgūdžius.

b) Teorinės žinios

- i) Skrydžių vadovas turi įgyti ir išlaikyti tokio lygio žinias, kurios atitiktų vykdomas funkcijas ir būtų proporcingos su šios rūšies paslauga susijusiai rizikai.
- ii) Įgytos teorinės žinios ir gebėjimas jas prisiminti įrodomi jas nuolat vertinant mokymo metu arba rengiant atitinkamus egzaminus.
- iii) Išlaikomas tinkamas teorinių žinių lygis. Atitiktis reikalavimams įrodoma nuolat vertinant arba egzaminuojant. Egzaminų dažnumas proporcingas su paslaugos tipu susijusiam rizikos lygiui.

c) Praktiniai įgūdžiai

- i) Skrydžių vadovas turi įgyti ir išlaikyti jo funkcijoms vykdyti tinkamus praktinius įgūdžius. Tokie įgūdžiai proporcingi su paslaugos tipu susijusiai rizikai ir apima, jei tai būtina funkcijoms vykdyti, bent:
 - i. veiklos procedūras;
 - ii. užduotims būdingus aspektus;
 - iii. neįprastas ir ekstremalias situacijas; ir
 - iv. žmogiškuosius faktorius.
- ii) Skrydžių vadovas turi įrodyti, kad sugeba vykdyti susijusias procedūras ir užduotis vykdomas funkcijas atitinkančiu kompetencijos lygiu.
- iii) Išlaikomas tinkamas kompetencijos lygis praktinių įgūdžių srityje. Atitiktis reikalavimams tikrinama atliekant reguliarių vertinimų. Šių vertinimų dažnumas yra proporcingas susijusio paslaugos tipo ir vykdomų užduočių sudėtingumui ir rizikos laipsniui.

d) Kalbos žinios

- i) Skrydžių vadovas turi įrodyti, kad moka kalbėti anglų kalba ir ją supranta tiek, kad gali efektyviai balso perdavimo priemonėmis (telefonu arba radijo telefonu) ir tiesiogiai bendrauti konkrečiomis ir su darbu susijusiomis temomis, įskaitant ekstremaliose situacijose.
- ii) Prireikus, oro eismo tarnybų paslaugų teikimui tam tikroje nustatytoje oro erdvėje, skrydžių vadovas turi mokėti kalbėti nacionaline kalba (-omis) ir suprasti tą (tas) kalbą (-as) taip gerai, kaip aprašyta pirmiau.

e) Kompleksiniai treniruokliai (angl. Synthetic Training Devices, STD)

Kai STD naudojami praktiniam situacijos suvokimo mokymui ir mokymui apie žmogiškuosius faktorius arba kai jie naudojami įgytų arba išsaugotų žinių įrodymui, treniruoklis turi veikti taip, kad būtų galima tinkamai imituoti darbo aplinką ir veiklos situacijas, atitinkančias vykdomą mokymą.

f) Mokymo kursai

- i) Mokymas vykdomas organizuojant mokymo kursus, kurie apima teorinį ir praktinį mokymą, įskaitant, prireikus, mokymą apie STD.
- ii) Sudaromas kiekvieno mokymo tipo kursas ir jis patvirtinamas.

g) Instruktoriai

- i) Teorinį mokymą rengia tinkamą kvalifikaciją turintys instruktoriai. Jie:
 - i. turi atitinkamų dėstomos srities žinių; ir

- ii. įrodo, kad sugeba taikyti tinkamus mokymo metodus.
 - ii) Praktinių įgūdžių mokymus vykdo tinkamai kvalifikuoti instruktoriai, turintys šią kvalifikaciją:
 - i. atitinka dėstomo dalyko teorinių žinių ir praktinės patirties reikalavimus;
 - ii. įrodo, kad sugeba parengti ir taikyti tinkamus mokymo metodus;
 - iii. turi praktinio tų procedūrų, kurių ketinama mokyti, mokymo metodų taikymo patirties; ir
 - iv. dalyvauja reguliariai rengiamuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose, kad išlaikytų mokymo kompetenciją.
 - iii) Be to, praktinių įgūdžių instruktoriai turi turėti įgaliojimą dirbti skrydžių vadovais arba turi būti jį turėję.
- h) Vertintojai
- i) Už skrydžių vadovų įgūdžių įvertinimą atsakingi asmenys:
 - i. įrodo gebėjimą įvertinti skrydžių vadovų darbą bei tikrinti ir kontroliuoti skrydžių vadovus; ir
 - ii. nuolat kelia kvalifikaciją, kad būtų užtikrinta, jog laikomasi naujausių įvertinimo standartų.
 - ii) Be to, praktinių įgūdžių vertintojai turi turėti įgaliojimą dirbti skrydžių vadovais arba turi būti jį turėję tose srityse, kurių įvertinimas bus atliekamas.
- i) Skrydžių vadovų medicininis tinkamumas
- i) Medicininiai kriterijai
 - i. Visi skrydžių vadovai periodiškai turi įrodyti, kad jų sveikatos būklė yra tinkama gerai atlikti savo funkcijas. Tinkamumas įrodomas atliekant tinkamą įvertinimą, atsižvelgiant į galimą protinės bei fizinės būklės pablogėjimą dėl amžiaus;
 - ii. Sveikatos būklės tinkamumo, įskaitant protinės ir fizinės sveikatos, įrodymas apima patvirtinimą, kad oro eismo valdymo (OEV) paslaugą teikiantis asmuo neserga ligomis arba nėra neįgalus, dėl ko negalėtų:
 - tinkamai atlikti užduočių, būtinų teikiant OEV paslaugą,
 - bet kuriuo metu vykdyti paskirtų užduočių, arba
 - teisingai suvokti savo aplinkos.
 - ii) Jei sveikatos būklės tinkamumas negali būti visiškai įrodytas, gali būti įgyvendinamos lygiavertę saugą užtikrinančios rizikos mažinimo priemonės.

5. Paslaugų teikėjai ir mokymo organizacijos

- a) Paslauga teikiama tik įvykdžius šias sąlygas:
 - i) paslaugos teikėjas, tiesiogiai ar netiesiogiai per sutartis, turi priemones, būtinas paslaugos mastui ir apimčiai. Šios priemonės apima sistemas, patalpas, įskaitant elektros energijos tiekimą, valdymo struktūrą, darbuotojus, įrangą ir jos priežiūrą, užduočių dokumentus, išsipareigojimus ir procedūras, prieigą prie atitinkamų duomenų ir jų saugojimą, bet jais neapsiriboja;

- ii) paslaugos teikėjas sukuria ir nuolat atnaujina su jo paslaugų teikimu susijusius valdymo ir veiklos vadovus bei vykdo veiklą laikydamasis tų vadovų. Tokiuose vadovuose yra visos būtinos veiklos, valdymo sistemos ir veiklą vykdančių darbuotojų pareigų instrukcijos, informacija ir procedūros;
 - iii) paslaugos teikėjas įgyvendina ir prižiūri rizika pagrįstą valdymo sistemą, kad užtikrintų esminių šio priedo reikalavimų laikymąsi ir nuolat aktyviai siektų tobulinti šią sistemą;
 - iv) paslaugos teikėjas dirba tik su tinkamai apmokytais ir kvalifikuotais darbuotojais ir įgyvendina darbuotojų mokymo ir tikrinimo programas bei jų laikosi;
 - v) paslaugos teikėjas nustato oficialų ryšį su visais kitais teikiant paslaugą dalyvaujanciais subjektais, kad užtikrintų šių esminių reikalavimų laikymąsi;
 - vi) paslaugos teikėjas sukuria ir įgyvendina veiksnių nenumatytomis aplinkybėmis planą, kuris apimtų galimas ekstremalias ir neįprastas situacijas, susijusias su jo teikiamomis paslaugomis;
 - vii) paslaugos teikėjas sukuria nelaimingų atsitikimų ir incidentų prevencijos ir skrydžių saugos programą bei jos laikosi, įskaitant pranešimų apie įvykius ir analizės programą, kuri taikoma valdymo sistemoje tam, kad padėtų pasiekti tikslą – nuolat gerinti saugą; ir
 - viii) paslaugos teikėjas imasi priemonių, kad patikrintų, ar nuolat laikomasi bet kurios jo naudojamos sistemos ir sudedamosios dalies saugaus veikimo reikalavimų.
- b) OEV paslauga teikiama tik įvykdžius šias sąlygas:
- i) siekiant užkirsti kelią OEV paslaugą teikiančių darbuotojų nuovargiui, būtina vadovautis darbo grafiku. Tokiame darbo grafike reikia atsižvelgti į darbo laikotarpius, darbo laiką ir pritaikytą poilsio laiką. Darbo grafike nustatant apribojimus atsižvelgiama į atitinkamus veiksnius, dėl kurių didėja nuovargis, pavyzdžiui, visų pirma į miego trūkumą, paros ciklo sutrikdymą, darbą naktimis, sukauptą darbo laiką konkrečiais laikotarpiais, taip pat darbuotojų dalijimąsi paskirtomis užduotimis;
 - ii) OEV paslaugą teikiančių darbuotojų streso prevencija vykdoma įgyvendinant švietimo ir prevencijos programas;
 - iii) OEV paslaugos teikėjas taiko procedūras, kad patikrintų, ar nesusilpnėjęs OEV paslaugas teikiančių darbuotojų sugebėjimas priimti kognityvinius sprendimus, ir ar tų darbuotojų sveikatos būklė yra tinkama;
 - iv) planuodamas ir vykdydamas savo veiklą OEV paslaugos teikėjas atsižvelgia į veiklos ir techninius suvaržymus, taip pat į žmogiškojo faktoriaus principus.
- c) Ryšių, navigacijos ir (arba) priežiūros paslauga teikiama tik įvykdžius šią sąlygą:
- Paslaugos teikėjas nuolat laiku informuoja atitinkamus oro erdvės naudotojus ir oro eismo tarnybų padalinius apie jų teikiamų paslaugų būklę (ir jos pokyčius) oro eismo kontrolės tikslais.
- d) Mokymo organizacijos
- OEV paslaugą teikiančių darbuotojų mokymo organizacija atitinka šiuos reikalavimus:
- i) turi visas priemones, būtinas visiems su jos veikla susijusiems išsipareigojimams įvykdyti. Šios priemonės apima patalpas, darbuotojus, įrangą, metodologiją, užduočių dokumentus, pareigas ir procedūras, prieigą prie atitinkamų duomenų ir jų registravimą, bet jais neapsiriboja;
 - ii) įgyvendina saugos ir mokymo standartų valdymo sistemą ir jos laikosi, taip pat nuolat siekia tobulinti šią sistemą; ir
 - iii) prirėikus sudaro susitarimus su kitomis atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrinta, jog bus nuolat laikomasi šių esminių reikalavimų.“
-